

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ในทางเศรษฐกิจนั้นจะเน้นที่การเพิ่มผลผลิต มีลักษณะการแข่งขันกันสูง ส่งผลให้ค่านิยมที่ค้ำจุน คุณธรรม จริยธรรมเบี่ยงเบนไปจากเดิม วัตถุประสงค์ของเงินทองเริ่มเข้ามามีบทบาทในจิตใจคนมากขึ้นทางด้านสังคมนั้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การติดต่อสัมพันธ์ของคนในสังคมมีลักษณะเป็นทางการมากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้สังคมไทยมีความสับสน วุ่นวาย ทุกคนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ ทำให้การเอาใจใส่ดูแลความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรระหว่างบุคคลในสังคม และบุคคลในครอบครัวลดน้อยลง กลายเป็นสังคมที่ค่อนข้างเห็นแก่ตัวลดความช่วยเหลือเกื้อกูล ผลกระทบที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ สภาพทางจิตใจ ความโหดร้าย ทารุณ อาชญากรรม การเสพสิ่งเสพติดมีเพิ่มขึ้นตามลำดับท่ามกลางความเจริญทางด้านวัตถุได้แฝงเร้นแหล่งอบายมุขไว้ทุกรูปแบบ สถานะธรรมอยู่ในรูปแบบต่างๆ กลายมาเป็นสิ่งดึงดูดใจของผู้คน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และแพร่หลาย เกินกว่าที่จะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ได้ทัน ซึ่งสภาพสังคมไทยในปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุได้ก้าวล้ำหน้าไปกว่าความเจริญทางด้านจิตใจการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเมือง การคมนาคม และการสื่อสาร ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมทั้งทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและด้านการศึกษา ปัญหาเหล่านี้ทำให้บุคคลในสังคมส่วนใหญ่หันไปยึดติดกับความเจริญและความสำเร็จทางวัตถุเป็นหลัก จึงทำให้บุคคลต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป คนในสังคมปัจจุบันจึงมีแต่ความเห็นแก่ตัว ชอบ การเอารัดเอาเปรียบ อิงฉฉริยะ ขาดความมีระเบียบวินัยในตนเองและส่วนรวม ไม่คำนึงถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ ศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ไม่รับผิดชอบในหน้าที่และ การกระทำของตนเองจึง ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาเป็นอย่างมาก (กรมวิชาการ. 2545 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่าต้องเน้นความสำคัญความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นต้น โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (ม. 23, ม. 24) และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและ การทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 8)

แผนการศึกษาแห่งชาติ คือ 1) พัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ 2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพ ใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 : 5)

การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ให้ดำรงชีวิตในสังคมที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงได้อย่างสันติสุข ดังนั้นการพัฒนากิจการจึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องไปตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ การเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมีสุขภาพที่แข็งแรง มีจิตใจมั่นคง มีคุณธรรม มีอารมณ์แจ่มใส สติปัญญาเฉลียวฉลาด การให้การศึกษแก่เด็กจะเป็นพื้นฐานอันมีค่าต่อเด็กโดยตรงสามารถก้าวไปสู่อนาคตด้วยความพร้อมมีจิตสำนึกในหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งผลให้เกิดการพัฒนาต่อระบบต่างๆ ในสังคมจนเกิดการพัฒนาประเทศในที่สุด การศึกษาเน้นให้คนรู้จักตนเอง รู้จักสังคม รู้จักโลกตามความเป็นจริง นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือสังคมได้ (บัญชา ธรรมไชย. 2541 : 49)

การจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีอายุประมาณ 11 - 18 ปี ซึ่งตามแนวคิดของนักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นช่วงชีวิตที่คาบเกี่ยวระหว่างวาระสุดท้ายของวัยเด็กและจุดเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่มีชีวิตสำคัญ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม เป็นระยะหักเหของชีวิตที่จะพบกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวการเรียนของนักเรียนในวัยนี้จึงนับว่ามีความสำคัญมาก ถ้านักเรียนเกิดปัญหาการเรียน และสามารถแก้ไขได้จนประสบความสำเร็จก็จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้ง

ทางด้านวิชาการและอาชีพ ซึ่งจะเป็ผลประ โยชน์ต่อการดำรงชีวิตต่อไป แต่ถ้านักเรียนเกิดปัญหา การเรียนและไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จะทำให้เกิดความท้อแท้ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อ การเรียนและอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่นการสอบไม่ผ่านรายวิชาต่าง ๆ การหนีเรียน การลาออกกลางคัน ซึ่งเป็นความสูญเปล่าทางการศึกษา นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึก ว่าตนไม่มีคุณค่า (Low Self Esteem) ซึ่งความรู้สึกนี้บั่นทอนการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของ นักเรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 8)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบในการบริหารและ การจัประสพการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม ระเบียบ วินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประ โยชน์เพื่อสังคมสามารถพัฒนาตนเองได้และอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4-7) นอกเหนือจากภารกิจจัดการ เรียนการสอนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว โรงเรียนยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญใน การปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้แก่ นักเรียนให้มีการปรับตัวที่ดี ดูแล ป้องกันและควบคุมแก้ไข พฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมในด้านความ ประพฤติของนักเรียน ได้ กล้วยข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนวินัยใน โรงเรียนได้กำหนดขึ้นเพื่อ เป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพที่ดีของนักเรียนให้ควบคุมตนเองและปฏิบัติตนตาม กฎระเบียบ กติกาของสังคมได้อย่างเหมาะสมเพื่อประ โยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542 : 6)

งานกิจการนักเรียนเป็นงานหนึ่งี่ดำเนินงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความ เจริญอกงามในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อพัฒนานักเรียนให้ เป็นบุคคล ที่มี ความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประ โยชน์ (นงเยาว์ กัลยาลักษณ์. 2544 : 11) การบริหารงานกิจการนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านต่างๆ ในโรงเรียนต้องอาศัยปัจจัยและการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนที่ต้องทำหน้าที่กำกับ ดูแล แบ่งงานและหน้าที่ ความรับผิดชอบเป็นฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน ปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสภาพของ โรงเรียนให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และความถนัดของบุคคล (กรมสามัญศึกษา. 2540 ก : 6 - 7)

การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยนั้น กรมสามัญศึกษาได้กำหนดกรอบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย จำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ การตรงต่อเวลา ความสะอาด การแต่งกาย การเข้าแถว การแสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติของโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2540 ก : 43) ซึ่งด้านตรงต่อเวลาเป็นการส่งเสริมให้รู้จักการจัดการและการวางแผนการใช้เวลาในการทำกิจกรรมใดๆ ให้ถูกต้อง และพยายามทำให้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ด้านความสะอาดส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบและสม่ำเสมอในการรักษาความสะอาดตนเอง ในด้านการแต่งกาย ส่งเสริมให้รู้จักแต่งกายให้เหมาะสมถูกกาลเทศะ ส่วนด้านการเข้าแถว ส่งเสริมให้รู้จักการเข้าแถว เดินแถวตามโอกาสต่างๆ ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย ด้านการแสดงความเคารพรู้จักมารยาทในการแสดงความเคารพในโอกาสต่างๆ ด้วยกิริยา วาจาที่สุภาพ ส่วนด้านการปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ การส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีวินัยนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวินัยเป็นสิ่งสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โรงเรียนจึงต้องแนะแนวทางให้ นักเรียนสามารถประพฤติตนเป็นผู้มีวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวินัยในตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นยอดปรารถนาของคน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพราะว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยแห่งการเสริมสร้างการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็วซึ่งอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์และเป็นปัญหาของโรงเรียน สังคม และประเทศชาติได้ ในที่สุดอันได้แก่ปัญหาการก่ออาชญากรรม ปัญหาการเสพติด ปัญหาผู้สาว ปัญหาการฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้จุดมุ่งหมายสำคัญในการส่งเสริมด้านวินัยนักเรียน คือ การมุ่งให้นักเรียนทุกคนพัฒนาการไปจนถึงขั้นที่ควบคุมดูแลตนเองและสังคมส่วนรวมให้อยู่ได้อย่างมีความสุขตลอดจนให้มีความสามารถในการปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกต้องได้ด้วยความสะดวกสบายและปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ครูควรระลึกไว้เสมอว่าในการส่งเสริมวินัยนักเรียนนั้นจุดมุ่งหมายสูงสุดก็คือ การสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะช่วงนี้สถานศึกษา สามารถมองเห็นปัญหาของนักเรียนได้ง่ายและชัดเจนและทราบถึงสาเหตุ และสามารถแก้ปัญหาได้ (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. 2533 : 227) ดังนั้นสถานศึกษา จึงมีครูเป็นแม่แบบในการที่จะปลูกฝังวินัยในตนเองให้กับเด็กนักเรียน เพราะในวันหนึ่ง ๆ เด็กจะอยู่ในสถานศึกษา มากกว่าเวลาที่เด็กอยู่ที่บ้าน เด็กบางคน พ่อแม่ทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการ อบรมสั่งสอนด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการฝึกวินัยให้กับเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและปรับตัวได้มากน้อยเพียงใด ถือว่าเป็น

ความรับผิดชอบของครู คำนึง ในการจัดการดูแลชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษาครูผู้สอนหรือครูประจำชั้น เป็นผู้ที่มีความสำคัญ ชึ่งทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการควบคุมดูแลระเบียบวินัยในชั้นเรียนและควมมี ระเบียบวินัยในตนเองของเด็กอีกด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนให้ กว้างขวางขึ้น นอกจากการให้ความรู้ทางวิชาการตามหลักสูตรแล้ว สถานศึกษาตลอดจนครูผู้สอน จะต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ตามความคาดหวังของหลักสูตร ครูผู้สอน จึงควรที่จะมีความเข้าใจและมีการวางแผนในการจัดประสบการณ์ให้เด็กนักเรียน ได้มีการพัฒนา ทางด้านพฤติกรรม อัน ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ในสถานศึกษา ครู นอกจาก จะมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนแล้วครูยังต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบแก่ นักเรียนอีกด้วย ดังนั้น ครูจึงเป็นอีกผู้หนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็น คนดีและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สังคมจึงคาดหวังว่าครูควรแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ที่เหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อที่นักเรียนได้นำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ ครูคือผู้ ที่มีความสำคัญในการปลูกฝังและส่งเสริมควมมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กและเยาวชน ได้ดีที่สุด รองลงมาจากพ่อแม่และผู้ปกครอง เนื่องจากนักเรียนมีเวลาอยู่กับครูที่โรงเรียนมากกว่าพ่อแม่ โดยเฉพาะในปัจจุบัน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต่างไม่มีเวลาว่าง ต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาดูแลเอาใจ ใส่ อบรมสั่งสอนบุตรหลานเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนก็จะมอบความไว้วางใจ ให้กับครู

จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ 10,322 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 1,546,784 คน ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยว มีผู้คนหลั่งไหลมามากมาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อเยาวชน ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทำให้นักเรียนบางส่วนมีความประพฤติ ผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษาเล่าเรียน เป็นต้นว่า การหนีเรียน การไม่สนใจเรียน มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังครูอาจารย์ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ที่โรงเรียนกำหนด ปัญหาการฝ่าฝืนผิดระเบียบของโรงเรียนทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อ การศึกษาและขาดความรับผิดชอบในการศึกษา เช่น การหนีโรงเรียน ไม่สนใจเรียน มีพฤติกรรม ก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังครูอาจารย์หรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด หากนักเรียนกำลังเป็น วัยรุ่น มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสูง ก็จะสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้ในทางตรงกันข้ามหากวัยรุ่นเป็นบุคคลที่มีวินัยคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับต่ำก็จะไม่สามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้ (ปรีชา วิหค โด. 2541 : 61)

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนและครูฝ่ายปกครองในโรงเรียน ได้สัมผัสกับสภาพครอบครัวของนักเรียนจากการจัดทำโครงการเยี่ยมบ้าน ทั้งในฐานะครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนว อีกทั้งได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนและเป็นคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนทำหน้าที่กำหนดคุณลักษณะที่ประสงค์ร่วมกับคณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้พบว่าหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน หรือสถานศึกษาเกือบทุกระดับล้วนให้ความสำคัญเรื่องความมีระเบียบ วินัยและความรับผิดชอบทั้งสิ้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองต่อการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองที่มีต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองที่มีต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

- 1 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาบทบาทของตนเอง ต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2 เป็นแนวทางสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ใช้ในการวางแผนการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน จึงขอกำหนดขอบเขต 4 ด้านดังนี้ (กรมวิชาการ. 2542 ก : 43)

- 1.1 ด้านการวางแผน
- 1.2 ด้านการสร้างควมตระหนัก
- 1.3 ด้านการจัดกิจกรรม
- 1.4 ด้านการกระตุ้นและแรงจูงใจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำนวนทั้งสิ้น 9 สหวิทยาเขต จำนวนครูทั้งสิ้น 2,428 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยผู้วิจัยได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random) หลังจากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน 335 คน

3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประสิทธิภาพในการทำงาน

- 3.1.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี
- 3.1.1.2 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารและครูฝ่ายปกครองต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของบุคคลที่ที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งการกระทำหรือการปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพที่เป็นอยู่ของบุคคลและความคาดหวังของสังคม บทบาทของผู้บริหารต่อการสร้างเสริมวินัยนักเรียนหมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการที่จะเสริมสร้างนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักเรียนให้สอดคล้องกับกฎข้อบังคับกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระบวนการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ

2. บทบาทในการสร้างเสริมวินัยในตนเอง หมายถึง กระบวนการที่จะเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติ อันจะเป็นผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประสานงาน การประชุมนิเทศ การอบรม การประชุมชี้แจง การให้รางวัล การให้บริการสารสนเทศ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานความประพฤติ การให้คำปรึกษากระบวนการและการจัดการต่าง ๆ การให้คำชมเชย และมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติของนักเรียน ตามขอบเขต 4 ด้านดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน หมายถึง การวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบทบาทในการสร้างเสริมวินัยให้กับนักเรียน เช่นการประชุม อบรม จัดเตรียมงาน การวางแผนงาน

2.2 ด้านสร้างความตระหนัก หมายถึง การกระทำให้รู้สึก รับรู้ เห็นความสำคัญ หรือและแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการสร้างเสริมวินัยให้กับนักเรียน

2.3 ด้านการจัดกิจกรรม หมายถึง การดำเนินงาน การแสดงผลงาน การจัดกิจกรรมงานในโอกาสต่างๆ การปฏิบัติตามแผนงาน

2.4 ด้านการกระตุ้นและแรงจูงใจ หมายถึง การผลักดัน การกระตุ้น ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยกระบวนการจัดกิจกรรมต่างๆ

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์

4. ครูฝ่ายปกครอง หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการของรัฐ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติกรควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
5. ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการของรัฐ ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
6. ประสบการณ์ หมายถึง อายุของการทำงานด้านการสอน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ อายุต่ำกว่า 10 ปี และอายุ 10 ปี ขึ้นไป
7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษา โดยการยึดจำนวนนักเรียนของแต่ละสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 224)
 - 7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 - 500 คน)
 - 7.2 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 501 - 1,500 คน)
 - 7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,501 คนขึ้นไป)
8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดบุรีรัมย์